

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 17 januari 2007
Utskriftsvänlig pdf-fil

Internet har inneburit en veritabel revolution för informationsutbytet, och speciellt betydelsefullt har detta varit inom det akademiska området. E-post, hemsidor, och inte minst digitala databaser utlagda på Internet har ökat tillgängligheten och tempot i forskning och utveckling. Också idrottsforskningen är med i den här svängen, idrottsforum.org är ett exempel, och ett annat berättas det om i danska *Idrætshistorisk Årbog 2005* på temat *Digitale bevægelser: Idræt, historie og formidling*, under redaktion av Bo Vestergård Madsen och Thomas Skovgaard (Syddansk Universitetsforlag). Här berättas om projektet *Netværk for Folkelig Idrætshistorie*, som samlar, digitaliserar och tillgängliggör lokala idrottshistoriska källor. Numret innehåller en rad artiklar runt detta tema. Bill Sund, som själv medverkat i ett liknande projekt, recenserar.

Digitaliseringen av historien

Bill Sund

Institutet för social forskning, Stockholms universitet

Bo Vestergård Madsen & Thomas Skovgaard (red)

Digitale bevægelser: Idræt, historie og formidling (Idrætshistorisk Årbog 2005)

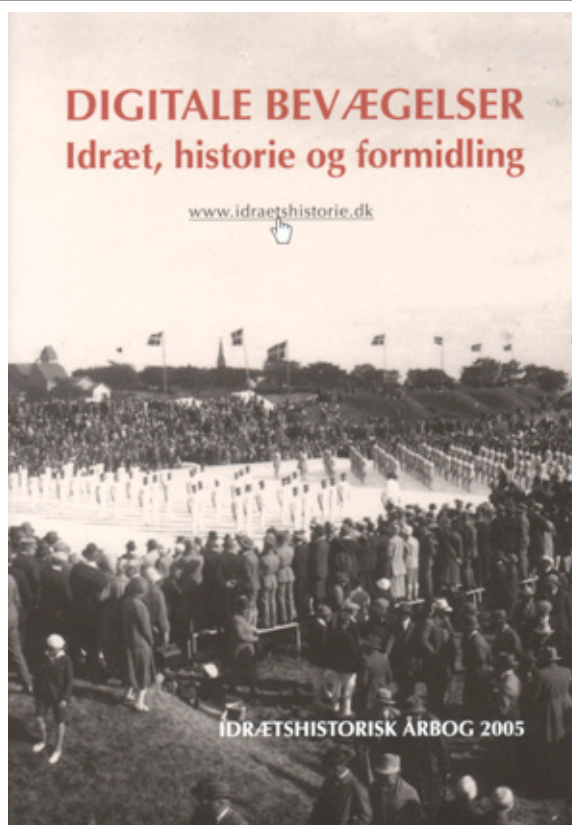
93 sidor, hft., ill + DVD.

Odense: Syddansk Universitetsforlag 2005

ISBN 87-7674-097-8

Som Manuel Castells och flera andra med eftertryck visat lever vi i en sann övergångstid när Internet och nätverksorganisationer håller på att ta över såväl kommunikations- som organisationsprocesserna. Tesen om nätverkssamhällets antågande har naturligtvis kritiserats mer eller mindre framgångsrikt. Det har bland annat hävdats att nätverk och globala kommunikationsprocesser inte är något särskilt nytt. Men utan tvekan är det nog så att Internet och hela informationstekniken har inneburit stora förändringar när det gäller den samhälleliga kommunikationen (idé- och kunskapsutbytet) mellan icke-makthavare (makthavare har däremot givetvis alltid haft tillgång till postdescher och senare ännu snabbare idé-, besluts- och nyhetsförmedling).

En annan stor möjlighet består i att det blir möjligt att scanna in svåråtkomligt källmaterial och lägga in det i databaser, som kan göras tillgängliga för de målgrupper man vill nå. Detta är jämfört med tidigare, när dessa möjligheter inte fanns, en enorm kvalitativ förbättring, som jag ser det, och en som kan öppna upp exempelvis idrottsforskningen på ett helt nytt sätt. Det innebär dock att utbildning och diskussion av källkritik och dess kriterier om äkthet, tendens, beroende och närhet i tid blir ännu viktigare. Här behöver forskarna vid akademierna föra ut sina kunskaper. Ty intressant nog så parallellt med globaliseringsprocessen sker också en motsatt tendens, vilken går

ut på ett allt större fokuserat intresse för lokal och regional kultur och, inte minst, historia. Fenomenet är högst påtagligt i exempelvis de nordiska länderna, där tidskrift efter tidskrift startas som handlar om historia (mycket är kungar och krig i traditionell mening, men inte allt). Härvid har ännu inte idrottshistorien riktigt kommit med. Beroende på flera ting, där tillgången till lättillgängligt källmaterial är ett stående problem, men som nu är på väg att finna en lösning, åtminstone i Danmark.

Om man vill använda en sliten klyscha, så är dessa kommunikations- och organisationsprocesser en stor utmaning, kanske särskilt för forskare och andra grupper inom hela kultur- och utbildningssektorn (arkivarier, lärare, konstnärer etc.). Nya möjligheter har uppenbarats sig och som nu håller på att tas till vara. I *Idrætshistorisk årbog 2005* (redaktörer Bo Vestergård Madsen och Thomas Skovgaard) med titeln "Digitale bevægelser. Idræt, historie og formidling", som är ett samverkansprojekt mellan Dansk Idræts Historisk Forening och Netværk for Folkelig Idræts Historie, redovisas bland annat tankarna bakom och arbetet i forskningsprojektet Netværk for Folkelig Idræts Historie (NFI). Dessutom diskuteras flera mycket viktiga och spännande problem- och frågeställningar i årsboken kring frågorna om idrottshistoria som kulturarv (Poul Porskær Poulsen), historieförmedling (Charlotte S H Jensen, Morten Mortensen och Johnny Wøllekær), digital folklighet (Carsten Oxenvad), fotografier och fotografier som historiska källor (Kim Furudal resp. Karen Munck-Nielsen och Wibeke Haldrup Pedersen), interaktiv förmedling av kroppen (Anne Kahr-Højland) samt Internets betydelse och roll inom idrottsforskningen eller närmare bestämt en diskussion och utvärdering av idrottsforum.org (Kjell E Eriksson).

I sin artikel om NFI berättar och analyserar Bo Vestergård Madsen hur projektet mognade och växte fram och vilka spännande resultat som nåtts när det gäller att hitta undangömda arkivalier från dansk idrott och gymnastik och göra detta material tillgängligt genom databaser. Jag känner till ett sådant projekt i Sverige och det finns vid Växjö universitet. Vårt upplägg (jag var själv med och drog igång det) var just att samla in uppgifter och bygga en databas över Smålandsidrotten och dess historia (lokalt och regionalt alltså). Sedan följs Bo Vestergård Madsens artikel upp av ett antal intressanta problematiseringar, som sagt, gällande källkritik och historieförmedling. Perspektivet är att nå ut och göra hela det stora danska kulturarvsmaterialet (dokument, bilder, foton etc.) tillgängligt för forskning; medlet är Internet och databaser.

Kjell E. Eriksson, redaktören för idrottsforum.org vid Malmö högskola, redovisar och diskuterar hemsidans uppkomst och utveckling. Denna hemsida har varit en lyckträff, det är helt klart, och den fyller en god funktion genom att publicera artiklar och meddelanden som rör hela idrottsforskningsfältet, och som görs tillgängliga för alla som vill: proffs såväl som amatörer. Men Kjell E. Eriksson är inte riktigt nöjd. Han vill ha mer diskussion, mer öppen och rejäl debatt mellan forskarna, och undrar varför det inte blir så. Nätet bjuder ju denna möjlighet, det är sant, och när han hänvisar till den akademiska kulturen, där man inte gärna delar med sig av sina rön innan de nått "tryckpressarna" eftersom det är en sådan hård konkurrens, är jag böjd att instämma. Den akademiska miljön är många gånger konservativ med kamp om positionerna, som den gode Bourdieu visat.

© Bill Sund 2007

 Köp boken från Saxo.dk

 Kjøp boken fra Saxo.dk

 Køb bogen fra Saxo.dk